

To breve fra fru Ingemann
angaaende
altertavlen i Hjortdal kirke.
Ved arkivar HENNING HEILESEN

DIGTEREN B. S. Ingemanns hustru Lucie Marie Ingemann, f. Mandix (1792-1868), var en flittig, men ikke særlig betydelig malerinde. En tid var hun elev af Eckersberg, som imidlertid ikke interesserede sig for hendes overstrømmende romantiske følsomhed¹). Ifølge Eckersbergs biograf, Emil Hannover, plagede hun sin lærer ligesaa meget ved sin højroastede hyldelse som ved at vise ham de grufulde englebilleder, hun malede²). Hun malede især bibelske emner. Hendes malerier har faaet den dom, at de er præget af nidkær idealisme, men i malerisk henseende er de uden personlig iagttagelse, og de stive figurer udtrykker sig mere gennem himmelvendte blikke end ved et kunstnerisk betonet sammenspil³). I samtiden var hun meget anvendt som leverandør af altertavler, ikke blot til sjællandske kirker, men ogsaa til kirker andetsteds i landet. I Thisted amt leverede hun altertalver til Hjørdemaal⁴) og Agger⁵) kirker. 1856 fik hun bestilling på en altertavle til Hjortdal kirke. Aaret efter kom den til sit bestemmelsessted, hvor den afløste et ældre maleri fra ca. 1700⁶). I den anledning skrev fru Ingemann de to nedenstaaende breve til den daværende sognepræst for Kollerup, Skræm og Hjortdal, F. V. Lund⁷). De findes nu i landsarkivet i Viborg, Kollerup-Skræm-Hjortdal præstearkiv, pakken Indkomne breve 1823-60. De giver et indtryk af fru Ingemanns noget overspændte "romantiske" følsomhed og samtidig et indblik i hendes religiøse indstilling, der ligesom hendes mands maa betegnes som en idealistisk personlighedsreligion forenet med gammeldags kirkelighed. I det sidste brev spores mynstersk indflydelse i den høje vurdering af præstens embede.

1.
1857 d. 22 August.

S: T: Herr Pastor Lund.

I det jeg melder Dem, at jeg med Dagsposten afsender mit Altarbillede til Hiortdal Kirke, maae jeg tillige takke Dem meget for det hiertelige Brev De skrev mig til i fjor. Maatte Maleriet nu tiltale Dem! gode Herr Pastor! og maatte det blive til nogen Opbyggelse for Menigheden, saa vilde det være mig en sand Glæde. Jeg har i de senere Aar optegnet hvad jeg har tænkt mig under Compositionen (!) og Udførelsen af mit Billede og ladet en Afskrift der af

følge med Billedet⁸), da jeg troede, at det maae skee kunde være af nogen Interesse at opbevare den ved Kirken, det har jeg nu og gjort ved dette Billede og sender Dem den heri Brevet. Jeg sender tillige en Bøn til den, som har med Afpudsningen i Kirken at gjøre, at han vil sørge for Maleriet paa den tienligste Maade. Jeg veed nok, de er saa god Herr Pastor! at besørge det.

Med Højagtelse
Lucie Marie Ingemann
født Mandix

la.

Jesus ligner sig ved Viintræet. Altarbillede i Hiortdals Kirke, malet 1856.

Under Maleriet staar St. Johannes Ev: 15 Cap. 4 V "Bliver i mig, da bliver og jeg i Eder. - Jeg er Viintræet, I ere Grenene. Hvor som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen Frugt; thi uden mig kunne I slet intet gjøre"⁹). Christus staar midt i Billedet. Til Venstre, for os, voxer et Viintræ; til Højre seer man en Vej og fierne Bierge. Christus lægger den venstre Haand paa Brystet, i det han siger: "Bliver i mig, saa bliver og jeg i Eder". Den højre Haand lægger han paa Viintræets Stamme, i det han ligner sig ved det. Hans Blik hviler kiærligt paa os; men der er tillige Vemod i dette Blik; thi han siger disse Ord paa hans Gang fra Nadver til Gethsemane. Det var i Afskedstimen han sagde dem. Disse Jesu Ord anseer jeg for at være de vigtigste af alle, med Hensyn til vort Forhold til ham, og gjør den luttrende Kraft begribelig, som ved Jesus kan giennemstrømme den Troende.

Lucie Marie Ingemann
født Mandix

2.
1857 d 21 Septbr.

S: T: Herr Pastor Lund.

Megen Tak for Deres Brev! gode Herr Pastor! og for, at De saa smukt og omhyggeligt har besørget alt Billedet vedkommende. Det glædede mig meget at see, at Billedet var Dem kiært, og jeg haaber og, at Menigheden vil have det kiært, saa meget meer, som De, paa en saa velvillig Maade, gjorde den bekiendt med Billedet; for Præst og Menighed hører saa nøje sammen, at der neppe nogensinde virkes til Velsignelse for Menigheden, uden ved Præstens Medvirkning. Nu Guds Velsignelse fremdeles i Deres Embedsførelse.

Med Højagtelse
Lucie Marie Ingemann
født Mandix

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1954, side 237-240)

¹ Weilbachs Kunstnerleksikon II 4.

² Emil Hannover: C. W. Eykersberg s. 293.

³ Herman Madsen i Weilbachs Kunstnerleksikon II 4.

⁴ Danmarks Kirker, Tisted Amt s. 353.

⁵ Eksisterer ikke mere. Danmarks Kirker, Tisted Amt s. 670.

⁶ Danmarks Kirker, Tisted Amt s. 113.

⁷ Frederik Vilhelm Lund, f. 1812 i Landet præstegaard (Taasinge), sognepræst for Kollerup-Skræm-Hjortdal 1852-61, derfra forflyttet til Tryggelev-Fodsløtte paa Langeland, død som emeritus 1898 paa Frederiksberg.

⁸ Meddelt under 1 a.

⁹ Fru Ingemann citerer det første punktum i Joh. 15,4 og hele det følgende vers (vers 5). Oversættelsen er den autoriserede af 1819.